

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARDA DAVRANIŞ DÜZENLEME: ARKA PLANDA DİNLETİLEN TÜRK MÜZİĞİNİN ETKİSİ

Behavioral Regulation in Preschool Children: The Effect of Turkish Music Listened in the Background

Semanur CÖMERT *

Saide ÖZBEY **

ÖZ

Araştırmanın amacı, arka planda dinletilen Türk müziğinin okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal becerileri ve davranış problemleri üzerine etkisinin incelenmesidir. Araştırmada, nicel araştırma modellerinden “Ön Test-Son Test, Kalıcılık Testli ve Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen” kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Tokat il merkezinde amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenen Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilkokulların anasınıflarına devam eden 48-72 aylık deney grubunda 8 kontrol grubunda 13 olmak üzere toplam 21 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak “Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği (Preschool and Kindergarten Behaviour Scala (PKBS-2))” kullanılmıştır. Ölçek, “Sosyal Beceri Ölçeği” ve “Problem Davranış Ölçeği” olmak üzere iki bağımsız alt ölçekten oluşmaktadır. Deney grubunda, Millî Eğitim Bakanlığı müfredatı uygulanırken ek olarak arka planda çocuklara Türk müziği eserleri dinletilmiştir. Kontrol grubunda ise sadece Millî Eğitim Bakanlığı müfredatı uygulanmış olup müzik kullanılmamıştır. Deney grubuna dört hafta süreyle haftada beş gün, etkinlik geçişlerine uygun olarak günlük ortalama 30 dk. arka planda Türk müziği dinletilmiştir. Araştırma sonucunda deney ve kontrol grubunun son testleri arasında deney grubu lehine anlamlı farklılık saptanmıştır. Araştırma okul öncesi eğitim ortamlarında, eğitim etkinlikleri sırasında arka planda dinletilen Türk müziğinin çocukların sosyal beceri düzeylerine ve davranış problemlerine anlamlı katkı sunmasını ortaya koyan ilk çalışma olarak alanyazına katkı sunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitimi, sosyal beceri, davranış problemi, arka plan müziği, Türk müziği

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the effect of Turkish music listened in the background on preschool children's social skills and behavior problems. In study, “quasi-experimental design with pretest-posttest, retention test and control group”, one of the quantitative research models, was used. The study group consists of a total of 21 children, aged 48-72 months, 8 in the experimental group and 13 in the control group, who attended kindergartens of elementary schools affiliated to the Ministry of National Education in the spring semester of the academic year 2021-2022 in the city center of Tokat and who were determined through the purposive sampling method. The study used the Preschool and Kindergarten Behavior Scale (PKBS-2) as the data collection tool. The scale consists of two independent subscales, the “Social Skills Scale” and the “Problematic Behavior Scale”. The curriculum of the Ministry of National Education was applied in the experimental group and Turkish music pieces were listened by the children in the background. In the control group, only the curriculum of the Ministry of National Education was applied and no music was used. Turkish music was listened by the experimental group in the background for an average of 30 minutes per day five days a week for four weeks, according to the activities held. As a result of the study, a significant difference was found between the posttests of the experimental and control groups in favor of the experimental group. The study has contributed to the literature as the first study to show that Turkish music listened in the background during preschool educational activities has a significant impact on the children's level of social skills and behavioral problems.

Keywords: Preschool education, social skill, behavioral problem, background music, Turkish music

Araştırma Makalesi/Research Article Geliş Tarihi/Received Date: 15.04.2023 **Kabul Tarihi/Accepted Date:** 04.03.2024

* **Sorumlu Yazar/Corresponding Author:** Dr., MEB Öğretmen, sema.kindergarten@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5051-7521

** Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, saideozbey@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8487-7579

EXTENDED ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the effect of Turkish music listened in the background on preschool children's social skills and behavioral problems. In this study, “quasi-experimental design with pretest-posttest, retention test and control group”, one of the quantitative research models, was used.

The study's research group consists of a total of 21 children, aged 48-72 months, 8 in the experimental group and 13 in the control group, who attended kindergartens of elementary schools affiliated to the Ministry of National Education in the spring semester of the academic year 2021-2022 in the city center of Tokat and who were determined through the purposive sampling method. The study used the Preschool and Kindergarten Behavior Scale (PKBS-2) as the data collection tool. The scale consists of two independent subscales, the “Social Skills Scale” and the “Problematic Behavior Scale”. First of all, the expert opinions of three faculty members working in the Turkish music department of universities were received. Many Turkish music pieces were listened by the researchers and 68 pieces were selected as suitable for children. Secondly, three preschool teachers and one faculty member working in the preschool education department reduced the number of these music pieces to 36 and decided in which activities these pieces were going to be used. In the final stage, the expert opinions of nine faculty members, four of whom worked in the field of preschool education and five of whom worked in the field of Turkish music, were sought on whether these 36 pieces were suitable for use in the selected activity categories. 32 wordless music pieces were determined in 8 categories (time to begin the day (2) pieces, play time in learning centers (4) pieces, gathering/cleaning time (1) piece, art activity (8) pieces, play activity (6) pieces, drama/dance activity (5) pieces, rest activity (5) pieces, going home time (1) piece).

Before starting the experimental process, the groups were subjected to a pretest and the application process was started. During the experimental application process, the curriculum of the Ministry of National Education was applied in the experimental group and Turkish music pieces were listened by the children in the background. In the control group, only the curriculum of the Ministry of National Education was applied and no music was played. Turkish music was listened by the experimental group in the background for an average of 30 minutes per day, five days a week for four weeks, according to the activities held. Posttests were administered to the groups after the program was implemented and retention tests were administered three weeks later. In the study, the nonparametric tests Mann-Whitney U test and Wilcoxon signed-ranks test were used for the analyses because the sample number was less than 30 people.

According to the analyses conducted as a part of the present research study, there was a significant difference between the pre-post test scores of the social skills scale of the experimental group in favor of the posttest. In addition, there was a significant increase in favor of the experimental group in the posttest comparison between the experimental and control groups. These results can be interpreted to mean that Turkish music listened in the background made a significant contribution to increase the children's social skills. In addition, it was found out that there was a significant difference in favor of the posttest in the cooperation subdimension of the scale in the pre- and posttests of the control group. This result can be interpreted to mean that the education the children received caused a difference in the cooperation dimension. However, when the results of both groups were analyzed together, it was found out that the control group made progress in the social cooperation dimension, while the scores of the experimental group showed a significant increase in all sub-dimensions of the social skills scale and the total scale.

In the experimental group's problematic behavior scale, there was a significant difference between the pretest and posttest scores in favor of the posttest. In addition, the posttest comparison between the experimental and control groups revealed that the problematic behaviors of the control group were significantly higher than those of the experimental group. This result can be interpreted as a significant contribution of the background music to reduce the children's problematic behaviors.

It was found that Turkish music listened in the background positively contributes to the promotion of children's social skills and the reduction of behavioral problems. In addition, research shows that incorporating background music into the learning environment can help improve academic performance since it has a positive effect on developing students' social skills and preventing problematic behavior. Although music is a unique way to balance emotional and spiritual health, it can reflect an individual's negative emotions and change those emotions, serving as a cure for anxiety. Background music can improve performance by reducing behavioral problems and curbing high arousal states. Therefore, it stands to reason that it can minimize behavioral problems by impacting on the psychological state in a way that reduces arousal states. This study provides the first data to show that social skills can be promoted and problematic behaviors can be reduced with the support of Turkish music listened in the background by preschool children.

Social skills training programs planned by teachers can be enriched by background music. Activities can be planned for families to do at home to promote children's social skills and reduce problematic behaviors, and these activities can be supported with Turkish music listened in the background. Music-aided inservice training programs on promoting children's social skills and preventing problematic behaviors can be organized for preschool teachers. The effects of Turkish music listened in the background on social adaptation and problematic behaviors of migrant children can be studied. Studies can be conducted on how Turkish music listened in the background can support children at risk with problematic behaviors.

Sosyal beceriler, başlatma ve tepki verme davranışlarını içeren, sosyal olarak pekiştirilebilen, yetkin ve kabul edilebilir sosyal değişimlere izin veren öğrenilmiş davranışlardır. Çocuklukta kazanılan sosyal beceriler, daha sonraki yaşamda aranan ilişkileri, tutumları ve deneyimleri etkiler (Simpson, 2013: 3). Bu tür sosyal beceriler uygun şekilde kazanılmadan, sosyal yeterlilikteki eksiklikler uyumsuzluğa, başarılı sosyal ilişkiler kurmada yetersizliğe ve hatta depresyona yol açabilir (Simpson, 2013: 6). Gelişim evrelerinin getirdiği doğal zorluklara, yakın çevrenin olumsuz etkileri de katıldığında, çocuklarda bunlara tepki olarak çoğunlukla uyum ve davranış problemleri görülebilmektedir (Yavuzer, 2020: 227). Amerika’da yapılan bir araştırmada anaokulu çocuklarının beş yıl önceki çocuklara kıyasla “daha çok duygusal ve davranışsal bozukluk” sergiledikleri belirtilmiştir (Twenge, 2013: 109). Bir çocuğun toplumsal yaşama ne ölçüde hazırlandığını, en sıkı toplumsal ilişkiyi kiminle kurduğunu, ne gibi güçlükler karşısında kaldığını ve bu güçlüklerle nasıl savaştığını ilk çocukluk anlarına bakılarak saptanabilir (Adler, 2021: 85). Sosyal beceriler, çocuğun gelişmesi ve kişilik kazanmasında, birçok sorunun çözülüp engellerin aşılmasında ve problem davranışların azalmasında olumlu etki sağlamaktadır. (Yavuzer, 2020: 227; Özbey, 2012: 22).

Problem davranışlar, duygusal ve davranışsal kontrolün zayıflamasıyla ortaya çıkan tehdit etme, çalma, vurma, diğerlerini rahatsız etme gibi dışa yönelik davranışlar ile bunalım, kaygı, tedirginlik gibi içe yönelik davranışlardır. Sosyal ve davranışsal problemlerin oluşmasını önlemek için ilk olarak okul öncesi dönemde sosyal becerilerin geliştirilmesi oldukça önem taşır. Çocukların sosyal becerileri edinmelerinde öğretmenler etkin bir role sahiptir (Özbey, 2012: 22). Problem davranışlar, ders zamanını, içeriğini, öğretim süresini ve kalitesini olumsuz etkilemektedir. Olumlu davranış korunabilirse, çocukların sunulan içeriğe odaklanmaları, sınıf hakkında daha olumlu bir tutuma sahip olmaları ve dolayısıyla öğretim sürecindeki kavrama düzeyi daha yüksek olabilir (Anders, 2011: 2). Problem davranışları azaltmak ve sosyal becerileri artırmak için müziği eğitimde kullanmak oldukça etkili ve önemli bir araçtır (Simpson, 2013; Anders, 2011). Eğitimciler sürekli olarak davranış ve öğretimi iyileştirmenin yollarını ararlar. Müziğin eğitimde kullanılmasının olumlu etkileri üzerine araştırmalar yapılmış ve sınıf öğretmenine davranış değişikliği için çeşitli alternatif yollar sunulmuştur (Anders, 2011; White, 2007; Waugh ve Riddoch, 2007; Hallam ve Price, 1998; Savan, 1998). Yapılan araştırmalar, sınıf iklimine müzik eklendiğinde öğrencilerin sakinleştiğini, istenmeyen davranış olaylarının azaldığını ve böylece öğrencilerin verilen görevlere daha fazla odaklanmasına izin verdiğini göstermektedir (Anders, 2011; Hallam ve Price, 1998; Savan, 1998).

Yüzyıllar boyunca eğitimciler müziği, kazanılacak kavramı akılda kalıcı bir şarkı veya ritimle birleştiren bir öğrenme aracı olarak kullanmışlardır. Müzik ilk olarak 1930'larda öğrencilere yardımcı olacak bir araç olarak sınıf ortamına tanıtılmış, potansiyeli ve olanakları hemen fark edilmiştir. Müzik, bedeni rahatlatan ve zihni uyarılmaya hazırlayan bir ortam oluşturur. Müzik, zihni çevreleyen ortamda olup biten her şeyi emmeye hazır bir sünger yeteneğine sahiptir (Sigman, 2005: 1). Müziğin; içine kapanık bireylerin kendini ifade edebilme yeteneğinin gelişmesine, eğitime, ruhsal açığa, sosyalleşmeye, şarkı söyleme becerisine, konuşma ve iletişim sorunu olanlara, davranış sorununun düzeltilmesine, hareket edebilme fonksiyonunun gelişmesine faydası vardır (Polat, 2018: 58). Müzik, işitsel uyarımın en güçlü kaynaklarından biridir. Duyguları ve ruh hallerini güçlü bir şekilde uyandırabilir ve değiştirebilir. Aslında müzik dinlemek, psikolojik ve fizyolojik sağlık üzerinde faydalı etkileri kolaylaştıran bilişsel, duysal-motor ve duygusal işlemlerde yer alan çok sayıda beyin yapısını harekete geçirir (Gupta ve Singh, 2020). Müziğin bir insanı nasıl etkilediğini anlamının en iyi yolu beyin süreçlerini incelemektir. Beyin müzik gibi dış çevresel faktörler tarafından uyarıldığında yeni sinirsel bağlantılar kurulur. Beyinde ne kadar çok sinirsel bağlantı varsa, beyindeki hücreler o kadar iyi iletişim kurabilir ve öğrenmeyi teşvik edebilir (Jensen, 1998; akt.

Sigman, 2005: 6-7). İbn-i Sina müzik ilmini aritmetik, geometri ve astronomiden sonra dördüncü ilim olarak belirtmiştir. (Turabi, 2014: 374). Sokrates ise, “*Müzik, eğitimlerin en üstünüdür*” der. Çünkü ritim ruhun içine işler ve onu en güçlü biçimde kavrar (Çetinkaya, 2014: 23).

Bir çocuğun ilk yılları müzik eğitimi için önemli bir dönemdir (Gruhn, 2005; Flohr, Miller ve DeBeus, 2000). Müzik, diğer sanatlara oranla çocuklara daha çok açıktır. Müzik, kendiliğinden ses çıkarmaya hevesli olan bir çocuğun doğasında vardır (Yavuzer, 2020: 203). Öte yandan, çocuğun hayal gücüne seslenerek onu besler ve bu yetisine elverişli bir zemin hazırlar. Çocuklar, öncelikle dinlemeyi öğrenmelidir. Dalcroze’ın dediği gibi, “Gerekli olan, çocuğun müziği hissetmeyi, benimsemeyi, müzikle ruhunu ve bedenini birleştirmeyi, yalnızca kulaklarıyla değil, tüm varlığıyla dinlemeyi öğrenmesidir” (Yavuzer, 2020: 204). Müzikle çocuğun sempatisini, ilgisini, dikkatini çekmek yanında, onun iç dünyasından çıkmasına yardımcı olmak da kolaylaşır (Anders, 2011). Çocuklukta zaman ve mekân deneyimi yetişkinlerinkinden farklıdır. Çocuklar zamanı ve mekânı vücut ağırlığı ve hareket akışıyla keşfederken, yetişkinler sayar ve ölçer. Bu nedenle, çocukların ritmik tekrarlama ve yapılandırılmış hareket aracı olarak müziğe ihtiyaçları olduğu açıktır ve müziğe büyük bir hassasiyetle yanıt verirler (Gruhn, 2005: 100). Müzik, çocuğa kendini ifade etme aracı sağladığı ve çocuğa duygu ve duyguları için bir çıkış sağladığı için çocuğun eğitim ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir rol oynayabilir. Müzik, bir keyif kaynağı olmanın yanı sıra başkalarıyla iletişim kurma aracıdır (Dumont, Syurina, Feron ve van Hooren, 2017: 1). Müzik, erken çocukluk eğitim ortamlarında olumlu sosyal davranışları teşvik edebilecek ve olumsuz etkileşimleri azaltırken akranlar arasındaki olumlu etkileşimlerin sayısını artırabilecek bir uyarıcı olarak nasıl kullanılabilirliğine dair fikir vermektedir.

Arka plan müziği, ekstra müzik bilgisi gerektirmediği, günün yerleşik yapısını engellemediği ve son derece uygun maliyetli olduğu için eğitim bağlamında özellikle çekici olabilir (Nance, 2014: 39). Arka plan müziği, dikkatin nesnesi olmayan, ancak ortamın arka planını boyayan bir müziktir. Müziğin türü ve sesi de aynı derecede önemlidir (Strachan, 2015). Arka plan müziğinin davranış, duygular, ruh halleri ve zihinsel görevler üzerindeki etkisi tarih boyunca kaydedilmiştir (O’Hare, 2011). Scott (1970), hiperaktif öğrenciler üzerinde yaptığı bir çalışmada, sınıf içinde arka plan müziğinin sakinleştirici bir etkisi olduğunu bulmuştur. Hallam, Price ve Katsarou (2002), müziğin çocuklarda hafıza görevi üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmada, sakinleştirici müzik, müziksizliğe kıyasla bellek görevinde daha iyi performansa yol açmıştır. Harland ve ark. (2000), okul müfredatında müziğe maruz kalan çocukların, daha güçlü sosyal becerilere ve başkaları hakkında artan farkındalıklara sahip olduğunu bulmuşlardır (Akt. Nance, 2014: 5). Alman çocuklarla yapılan bir çalışmada ise, müzik verilen çocukların, görevleri yerine getirmede birbirlerine yardım etme olasılıklarının önemli ölçüde daha yüksek olduğunu ve görevde kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Kirschner ve Tomasello, 2010). Tan (2003), arka plan müziği alan çocukların zaman içinde uyku kalitesinde önemli bir iyileşme olduğu saptamıştır. Davies (2000), ilköğretim sınıflarında müziğin çeşitli kullanımına ilişkin literatürü gözden geçirmiş ve sınıfta arka plan müziği çalındığında çocukların üretken ve daha az stresli oldukları sonucuna varmıştır.

İnsanoğlu tarih boyunca, bedensel ve psikolojik rahatsızlıkların giderilmesinde bir destek ve meşguliyet aracı olarak müziği kullanmış ve şifa aramıştır (Polat, 2018: 43; Altınölçek, 2014: 1345). Türkler geçmişten günümüze müzikle ilgilenmiş, gerek İslamiyet’ten önce gerekse İslamiyet’ten sonra müzik, Türk millet ve devletlerinin hayatındaki yerini ve canlılığını daima korumuştur (Odabaşı, 2014: 1436). 19. yüzyıl başlarında yaşamış olan Hekimbaşı Gevrekzade Hasan Efendi, eski Türklerde, akıl hastalarının müzikle tedavilerine çok önem verildiğini

ve uygulanan tedavi ile olumlu sonuçlar alındığını, özellikle yaşama küskün, durgun ve çevreye karşı ilgisiz hastalar üzerinde etkili olduğunu belirtmiştir (Altınölçek, 2014: 1341-1342). Araştırmalar müziğin bireyin performansını, öğrenmesini ve duygusal durumlarını iyileştirebileceğini ve davranış problemlerini azaltabileceğini, öğrenme sürecinde karşılaşılan engelleri yıkmada etkili bir araç olabileceğini göstermektedir. Ancak Klasik Batı müziği gibi klasik değer taşıyan ya da diğer bir deyişle bu normlara sahip müziklerin yanı sıra kendi kültür mirasımız olan, Klasik Türk müziğimize yeterli önem verilmediği düşünülse de (Tezeren, 2014: 1484); son yıllarda yapılan çalışmalarla Türk müziğinin değerinin farkına varılmaya başlandığı görülmektedir (Cömert ve Özbey, 2024; Doğan, 2022; Cömert ve Özbey, 2021; Yıldırım, 2021). Farklı müzik türleriyle büyük yaş gruplarında yapılan çalışmalar mevcutken hem okul öncesi dönemde hem de Türk müziği kullanılarak bilimsel yöntemle yapılmış çalışma bulunmamaktadır (Cömert ve Özbey, 2021: 371). Bu çalışmada arka planda dinletilen Türk müziği eserlerinin çocukların sosyal becerilerini geliştirmede ve problem davranışlarının azaltılması üzerindeki etkisi gözlemlenmiştir. Bu sebeple, bu çalışma arka planda dinletilen Türk müziğinin okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal becerileri ve problem davranışları üzerine etkisini inceleyen ilk araştırma olması bakımından önem taşımaktadır. Araştırmanın Türk müziğinin sosyal beceriler ve davranış problemleri üzerinde olumlu etkisine dikkat çekerek program geliştirme çalışmaları açısından eğitimcilere ve araştırmacılara rehber olacağı düşünülmektedir.

Araştırmada “Arka planda dinletilen Türk müziğinin okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal becerileri ve davranış problemleri üzerindeki etkisi ne düzeydedir?” sorusuna cevap aranmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Arka planda dinletilen Türk müziğinin okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal becerileri ve davranış problemleri üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada nicel araştırma modellerinden “Ön Test-Son Test, Kalıcılık Testli ve Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen” kullanılmıştır. Bu modelde seçkisiz atama ile oluşturulmuş iki grup bulunmaktadır. Bunlardan biri deney, diğeri kontrol grubu olmaktadır. Her iki grup için eşit şartlarda deney öncesi ve sonrasında ölçmeler yapılmaktadır. Uygulama öncesinde ise etkisi test edilen deneysel işlem deney grubuna verilirken kontrol grubuna verilmemektedir. Son olarak gruplardaki deneklerin ölçümleri aynı ölçme aracı kullanılarak tekrar elde edilmektedir. Deneysel desenin etkisini görmek amacıyla deney ve kontrol gruplarının bağımlı değişkene ait ölçme sonuçları uygun teknikler kullanılarak karşılaştırılmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013: 208).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Tokat il merkezinde amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokulların anasınıflarına devam eden 48-72 aylık 21 çocuk oluşturmaktadır. Amaçlı örnekleme, çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanıyan (Büyüköztürk, vd., 2013: 90; Yıldırım ve Şimşek 2011: 107), birey ya da birimlerin seçiminin bizzat araştırmacı tarafından özenle yapıldığı bir örnekleme desendir (Gliner, Morgan ve Leech, 2015: 124). Araştırmaya katılan çocuklardan 8’i deney grubunda, 13’ü ise kontrol

grubunda yer almıştır. İlk olarak üç gruba ön test uygulanmış olup motivasyon puanları birbirine yakın olan 2 grup araştırmanın örneklemini olarak seçilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, “Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği (Preschool and Kindergarten Behaviour Scala (PKBS–2))” kullanılmıştır.

Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği (Preschool and Kindergarten Behaviour Scales (PKBS–2)), okul öncesi dönemde 3–6 yaş çocuklarının sosyal beceri ve problem davranışları ölçmek amacıyla 1995 yılında Kenneth W.Merril tarafından geliştirilmiş; 2003 yılında ölçek tekrar gözden geçirilerek 3–6 yaş arası toplam 3,317 çocuk ile norm çalışması yapılmıştır. Ölçek, “Sosyal Beceri Ölçeği ve Problem Davranış Ölçeği” olmak üzere iki bağımsız alt ölçekten oluşmaktadır. Ölçeğin Türk çocukları için uyarlama çalışması Alisinanoğlu ve Özbey (2009) tarafından yapılmıştır. Sosyal Beceri Ölçeği; “*Sosyal İşbirliği, Sosyal Bağımsızlık ve Kabul ve Sosyal Etkileşim*” olmak üzere üç faktörden oluşmaktadır. Sosyal Beceri Ölçeği 23 maddeden oluşan, “Hiç, Nadiren, Bazen ve Sıklıkla” şeklinde puanlanan likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 92 en düşük puan ise 23’dir. Toplam puanın yüksek olması çocukların sosyal becerilerinin yüksek olduğunu ifade etmektedir. Sosyal Beceri Ölçeği alt faktörlerinin güvenirlik katsayıları .92 ile .88 arasında değişmektedir. Sosyal Beceri Ölçeği’nin toplam Cronbach Alfa değeri ise .94 tür. Problem Davranış Ölçeği; “*Dışa Yönelim, İçe Yönelim, Anti sosyal ve Ben Merkezci*” olmak üzere dört faktörden oluşmaktadır. Problem Davranış Ölçeği 27 maddeden oluşan 4’lü likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 27 en yüksek puan ise 108’dir. Puanın yüksek olması çocukların daha çok problem davranışlara sahip olduğunu ifade etmektedir. Problem Davranış Ölçeği birinci faktör için yapı güvenirliği .96, açıklanan varyans .62; ikinci faktör için yapı güvenirliği .90, açıklanan varyans .65, üçüncü faktör için yapı güvenirliği .89, açıklanan varyans .73, dördüncü faktör için yapı güvenirliği .75, açıklanan varyans .51 olarak bulunmuştur. Problem Davranış Ölçeği alt faktörlerinin güvenirlik katsayıları .95 ile .72 arasında değişmektedir. Problem Davranış Ölçeği toplam Cronbach Alfa değeri ise .96’dır.

Türk Müziği Eserlerinin Seçilmesi ve Uygulama Süreci

İlk olarak, Türk müziği alanında görev yapan üç öğretim üyesinin uzman görüşü alınarak pek çok eser araştırmacılar tarafından dinlenilmiş ve çocuklar için uygun görülen 68 Türk müziği eseri belirlenmiştir. İkinci aşamada, okul öncesi eğitimi alanında üç öğretmen ve bir öğretim üyesi ile hangi etkinliklerde bu eserlerin kullanılacağı belirlenmiş ve eser sayısı 36’ya düşürülmüştür. Son aşamada ise bu 36 eserin seçilen etkinlik kategorilerinde kullanılmasının uygun olup olmadığına dair dördü okul öncesi eğitimi alanında, beşi Türk müziği alanında görev yapan toplam dokuz öğretim üyesinin uzman görüşüne başvurulmuştur. 8 kategoride; güne başlama saati (2) eser, öğrenme merkezlerinde oyun zamanı (4) eser, toplanma/temizlik zamanı (1) eser, sanat etkinliği (8) eser, oyun etkinliği (6) eser, drama/dans etkinliği (5) eser, dinlenme etkinliği (5) eser, eve gidiş saati (1) eser olmak üzere 32 sözsüz eser belirlenmiştir. Müzik eserleri belirlendikten sonra gruplardan ön testler alınmış ve uygulama sürecine geçilmiştir.

Deney grubunda, Milli Eğitim Bakanlığı müfredatı uygulanırken arka planda çocuklara Türk müziği eserleri de dinletilmiştir. Kontrol grubunda ise sadece Milli Eğitim Bakanlığı müfredatı uygulanmış ancak müzik

kullanılmamıştır. Deney grubunda Türk müziği haftada beş gün olmak üzere dört hafta süreyle arka planda dinletilmiştir. Bir günlük eğitim akışında uygulanabilecek örnek Türk müziği eserlerine aşağıda yer verilmiştir:

Güne başlama saati	Çocuklar sınıfa gelmeye başladıklarında Neyzen Rıza Bey'in bestelediği "Beyoğlunda Gezersin" adlı eser çalınarak karşılanmıştır.
Merkezler/oyun saati	Çocukların merkezlerde etkin çalışmalarını sağlayacak Tamburi Cemil Bey'in bestelediği "Osmanlı Saray Müzikleri / Muhayyer Saz Semaisi" adlı eser çalınmıştır.
Toplanma/temizlik	Kahvaltuya geçilmeden Kemani Sebu'ın bestelediği "Kürdilihiczkar Longa" adlı eser açılarak sınıf toplanmıştır.
Sanat etkinliği	Masada sanat etkinliği yapılırken odaklanmayı artırmak amacıyla Reşat Aysu'nun bestelediği "Kürdilihiczkar Saz Semaisi" adlı eser çalınmıştır.
Oyun etkinliği	Hareketli oyun oynanırken coşku ve neşeyi artıracak Santuri Ethem Bey'in bestelediği "Nihavend Longa" adlı eser çalınmıştır.
Dans/drama etkinliği	Dans/drama çalışması yapılırken vücudu daha etkin kullanmayı sağlayacak Refik Talat Alpman'ın bestelediği "Yine Bir Gülnihal" adlı eser çalınmıştır.
Dinlenme saati	Çocuklar yorulduğunda, bir sonraki etkinliğe geçişi kolaylaştıracak Mısırlı İbrahim Efendi'nin bestelediği "Acem Aşiran Saz Semaisi" adlı eser çalınmıştır.
Eve gidiş saati	Çocuklar kıyafetlerini giymeye başladıklarında, onları neşe içinde aileleriyle buluşturacak "Telgrafın Tellerine- (Anonim)" adlı eser çalınmıştır.

Çocuklara güne başlama saatinden eve gidiş saatine kadar yukarıdaki bir günlük eğitim akışında yer alan müzik eserlerinin tümü gün içerisinde peş peşe dinletilmemiştir. Deney grubunda etkinlik geçişlerine uygun olarak günlük ortalama 30 dk arka planda dinlenilmiştir. Yönergelerin, aktivitelerin ve konuşmanın yoğun olduğu Türkçe ya da matematik gibi etkinliklerde arka plan müziği kullanılmamıştır.

Program uygulandıktan sonra gruplar üzerinde son testler uygulanmış ve 3 hafta sonra da kalıcılık testleri alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada, örneklem sayısı 30 kişiden az olması nedeniyle analizler için parametrik olmayan testler kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2020: 155). Kontrol ve deney gruplarının ön test ve son test puanlarını karşılaştırırken Mann Whitney U-Testi, gruplarının kendi içlerindeki ön test ve son test puanlarını karşılaştırırken ise Wilcoxon İşaretli-Sıralar Testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde deney ve kontrol gruplarının sosyal beceri ve problem davranışların ilişkin analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Sosyal Beceri Ölçeğine İlişkin Bulgular

Sosyal beceri ölçeği deney ve kontrol grupları ön test karşılaştırması. Deney ve kontrol grubundaki çocukların Sosyal Beceri Ölçeği'nden aldıkları ön test puanlarına ilişkin Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 1.'de verilmiştir.

Tablo 1. Sosyal Beceri Ölçeği Deney ve Kontrol Grupları Ön Test Karşılaştırması

Ön Test	Gruplar	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	P
Sosyal İşbirliği	Deney	8	10,94	87,50	51.50	,971
	Kontrol	13	11,04	143,50		
	Total	21				
Sosyal Bağımsızlık ve Kabul	Deney	8	12,69	101,50	38,50	,326
	Kontrol	13	9,96	129,50		
	Total	21				
Sosyal Etkileşim	Deney	8	10,88	87,00	51.00	,941
	Kontrol	13	11,08	144,00		
	Total	21				
SOSYAL BECERİ ÖLÇEĞİ TOPLAM	Deney	8	11,56	92,50	47.50	,744
	Kontrol	13	10,65	138,50		
	Total	21				

Tablo 1 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının ön test puanları arasında tüm alt boyutlarda ve ölçeğin toplam puanında anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0.05$).

Sosyal beceri ölçeği deney ve kontrol grupları son test karşılaştırması. Deney ve kontrol grubundaki çocukların Sosyal Beceri Ölçeği'nden aldıkları son test puanlarına ilişkin Mann Whitney U Testi Tablo 2.'de verilmiştir.

Tablo 2. Sosyal Beceri Ölçeği Deney grubu ile Kontrol Grubu Son Testlerine İlişkin Mann Whitney U Testi

Son Test	Gruplar	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	P
Sosyal İşbirliği	Deney	8	13,69	109,50	30.50	.084
	Kontrol	13	9,35	121,50		
	Total	21				
Sosyal Bağımsızlık ve Kabul	Deney	8	16,00	128,00	12.00	.003*
	Kontrol	13	7,92	103,00		
	Total	21				
Sosyal Etkileşim	Deney	8	14,81	118,50	21.50	.024*
	Kontrol	13	8,65	112,50		
	Total	21				
SOSYAL BECERİ ÖLÇEĞİ TOPLAM	Deney	8	15,81	126,50	13.50	.005*
	Kontrol	13	8,04	104,50		
	Total	21				

* $p<0.05$

Tablo 2 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasında “Sosyal İş birliği” alt boyutunda anlamlı farklılık görülmezken, “Sosyal Bağımsızlık ve Kabul”, “Sosyal Etkileşim” ve Sosyal Beceri Ölçeğinin Toplamında ise deney grubu lehine anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<0.05$).

Sosyal beceri ölçeği deney grubu ön-son test karşılaştırması. Deney grubu çocuklarının Sosyal Beceri Ölçeği'nden aldıkları ön test- son test puanlarına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. *Sosyal Beceri Ölçeği Deney grubu Ön-Son Testlerine İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi*

Deney Grubu		n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	P
Sosyal İşbirliği	Negatif Sıralar	0	,00	,00	-2,232	.026*
	Pozitif Sıralar	6	3,50	21,00		
	Eşit	2				
	Toplam	8				
Sosyal Bağımsızlık ve Kabul	Negatif Sıralar	0	,00	,00	-2,552	.011*
	Pozitif Sıralar	8	4,50	36,00		
	Eşit	0				
	Toplam	8				
Sosyal Etkileşim	Negatif Sıralar	0	,00	,00	-2,388	.017*
	Pozitif Sıralar	7	4,00	28,00		
	Eşit	1				
	Toplam	8				
SOSYAL BECERİ ÖLÇEĞİ TOPLAM	Negatif Sıralar	0	,00	,00	-2,524	.012*
	Pozitif Sıralar	8	4,50	36,00		
	Eşit	0				
	Toplam	8				

*p<0.05

Tablo 3 incelendiğinde, deney grubundaki çocukların Sosyal Beceri Ölçeği'nden aldıkları ön-son test puanları arasında; “*Sosyal İşbirliği, Sosyal Bağımsızlık ve Kabul Sosyal Etkileşim, Sosyal Beceri Ölçeği Toplam*” alt boyutlarında pozitif sıralar yani son test lehine anlamlı farklılık saptanmıştır (p<0.05).

Sosyal beceri ölçeği kontrol grubu ön test-son test karşılaştırması. Kontrol grubu çocuklarının Sosyal Beceri Ölçeği'nden aldıkları ön test-son test puanlarına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. *Sosyal Beceri Ölçeği Kontrol grubu Ön-Son Testlerine İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi*

Kontrol Grubu		N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	P
Sosyal İş birliği	Negatif Sıralar	1	3,00	3,00	-2,157	.031*
	Pozitif Sıralar	7	4,71	33,00		
	Eşit	5				
	Toplam	13				
Sosyal Bağımsızlık ve Kabul	Negatif Sıralar	7	8,07	56,50	-1,378	.168
	Pozitif Sıralar	5	4,30	21,50		
	Eşit	1				
	Toplam	13				
Sosyal Etkileşim	Negatif Sıralar	4	4,00	16,00	-,284	.776
	Pozitif Sıralar	4	5,00	20,00		

	Eşit	5				
	Toplam	13				
SOSYAL BECERİ	Negatif Sıralar	5	6,90	34,50	-,134	.893
ÖLÇEĞİ TOPLAM	Pozitif Sıralar	6	5,25	31,50		
	Eşit	2				
	Toplam	13				

*p<0.05

Tablo 4 incelendiğinde, kontrol grubundaki çocukların Sosyal Beceri Ölçeği'nden aldıkları ön-son test puanları arasındaki farkın; “*Sosyal İşbirliği*” alt boyutundan aldıkları puanın pozitif sıralar yani son test lehine anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır (p<0.05). Kontrol grubunun “*İş birliği*” alt boyutunda ilerleme kaydetmiş olması, Milli Eğitim Bakanlığı müfredatının doğal etkisi olarak düşünülebilir. Diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Deney grubu kalıcılık testi- son test karşılaştırması. Deney grubu çocuklarının Sosyal Beceri Ölçeği'nden aldıkları son test-kalıcılık testi puanlarına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Sosyal Beceri Deney Grubu Son Test ve Kalıcılık Testlerine İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi

Deney Grubu Kalıcılık Testi-Son test	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	P		
Sosyal İşbirliği	Negatif Sıralar	1	1,00	1,00	-1,000	.317	
	Pozitif Sıralar	0	,00	,00			
	Eşit	7					
	Toplam	8					
Sosyal Bağımsızlık ve Kabul	Negatif Sıralar	8	4,50	36,00	-2,588	.010*	
	Pozitif Sıralar	0	,00	,00			
	Eşit	0					
	Toplam	8					
Sosyal Etkileşim	Negatif Sıralar	1	1,00	1,00	-1,000	.317	
	Pozitif Sıralar	0	,00	,00			
	Eşit	7					
	Toplam	8					
SOSYAL BECERİ	Negatif Sıralar	2	2,25	4,50	-,816	.414	
	ÖLÇEĞİ TOPLAM	Pozitif Sıralar	1	1,50	1,50		
	Eşit	5					
	Toplam	8					

*p<0.05

Tablo 5 incelendiğinde, deney grubundaki çocukların Sosyal Beceri Ölçeği'nden aldıkları son-kalıcılık test puanları arasında “*Sosyal Bağımsızlık ve Kabul*” alt boyutundan aldıkları puanda negatif sıralar yani son test lehine anlamlı farklılık görülürken (p<0.05), diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık saptanmamıştır. Bu sonuç program uygulaması bittikten sonra da programın kalıcılığının devam ettiğini göstermektedir.

Problem Davranış Ölçeğine İlişkin Bulgular

Problem davranış ölçeği deney ve kontrol grupları ön test karşılaştırması. Deney ve kontrol grubundaki çocuklarının Problem Davranış Ölçeği'nden aldıkları ön test puanlarına ilişkin Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. *Problem Davranış Deney Grubu ile Kontrol Grubu Ön Testlerine İlişkin Mann Whitney U Testi*

Ön Test	Gruplar	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	P
Dışa Yönelim	Deney	8	13,38	107,00	33.00	168
	Kontrol	13	9,54	124,00		
	Total	21				
İçe Yönelim	Deney	8	10,19	81,50	45.50	633
	Kontrol	13	11,50	149,50		
	Total	21				
Anti Sosyal	Deney	8	10,94	87,50	51.50	968
	Kontrol	13	11,04	143,50		
	Total	21				
Ben Merkezci	Deney	8	12,69	101,50	38.50	320
	Kontrol	13	9,96	129,50		
	Total	21				
PROBLEM DAVRANIŞ ÖLÇEĞİ TOPLAM	Deney	8	13,06	104,50	35.50	231
	Kontrol	13	9,73	126,50		
	Total	21				

Tablo 6 incelendiğinde, Problem Davranış Ölçeği alt boyutlarında ve ölçeğin toplam puanında deney ve kontrol gruplarının ön test puanları arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0.05$).

Problem davranış ölçeği deney ve kontrol grupları son test karşılaştırması. Deney ve kontrol grubundaki çocukların Problem Davranış Ölçeği'nden aldıkları son test puanlarına ilişkin Mann Whitney U Testi Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. *Deney grubu ile Kontrol Grubu Son Testlerine İlişkin Mann Whitney U Testi*

Son Test	Gruplar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	P
Dışa Yönelim	Deney	8	9,00	72,00	36.00	.236
	Kontrol	13	12,23	159,00		
	Total	21				
İçe Yönelim	Deney	8	5,81	46,50	10.50	.002*
	Kontrol	13	14,19	184,50		
	Total	21				
Anti Sosyal	Deney	8	10,00	80,00	44.00	.437
	Kontrol	13	11,62	151,00		
	Total	21				
Ben Merkezci	Deney	8	8,13	65,00	29.00	.080
	Kontrol	13	12,77	166,00		
	Total	21				

	Total	21				
PROBLEM DAVRANIŞ	Deney	8	7,38	59,00	23,00	.035*
ÖLÇEĞİ TOPLAM	Kontrol	13	13,23	172,00		
	Total	21				

*p<0.05

Tablo 7 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının son testlerinde “İçe Yönelim” ve “Problem Davranış Ölçeği Toplam” alt boyutlarında kontrol grubunun problem davranışları deney grubuna göre anlamlı derecede yüksektir (p<0.05). Diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık saptanmamıştır.

Problem davranış ölçeği deney grubu ön test-son test karşılaştırması. Deney grubu çocuklarının Problem Davranış Ölçeği’nden aldıkları ön test- son test puanlarına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Problem Davranış Ölçeği Deney Grubu Ön Test ve Son Testlerine İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi

Deney Grubu Ön- Son test		N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	P
Dışa Yönelim	Negatif Sıralar	7	4,00	28,00	2,371	.018*
	Pozitif Sıralar	0	,00	,00		
	Eşit	1				
	Toplam	8				
İçe Yönelim	Negatif Sıralar	8	4,50	36,00	-2,552	.011*
	Pozitif Sıralar	0	,00	,00		
	Eşit	0				
	Toplam	8				
Antisosyal	Negatif Sıralar	3	2,00	6,00	-1,633	.102
	Pozitif Sıralar	0	,00	,00		
	Eşit	5				
	Toplam	8				
Ben Merkezci	Negatif Sıralar	6	3,50	21,00	-2,207	.027*
	Pozitif Sıralar	0	,00	,00		
	Eşit	2				
	Toplam	8				
PROBLEM DAVRANIŞ ÖLÇEĞİ TOPLAM	Negatif Sıralar	8	4,50	36,00	-2,521	.012*
	Pozitif Sıralar	0	,00	,00		
	Eşit	0				
	Toplam	8				

*p<0.05

Tablo 8 incelendiğinde, deney grubunun son testlerinde “Dışa Yönelim”, “İçe Yönelim”, “Ben Merkezci” ve “Problem Davranış Ölçeği Toplam” alt boyutlarda pozitif sıralar yani son test lehine anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır (p<0.05). Puanların sıra toplamları ve sıra ortalamaları dikkate alındığında son testlerde çocukların problem davranış ölçeğinden aldıkları puanların azaldığı, başka bir ifadeyle çocukların problem davranışlarında azalma olduğu şeklinde yorumlanabilir. “Anti sosyal” alt boyutunda ise problem davranışlarda azalmış olmakla birlikte ön ve son test puanları arasındaki bu fark anlamlı değildir.

Problem davranış ölçeği kontrol grubu ön test- son test. Kontrol grubu çocuklarının Problem Davranış Ölçeği'nden aldıkları ön test-son test puanlarına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. *Problem Davranış Ölçeği Kontrol Grubu Ön Test ve Son Testlerine İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi*

Kontrol Grubu		N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	P
Dışa Yönelim	Negatif Sıralar	6	5,42	32,50	-,513	,608
	Pozitif Sıralar	4	5,63	22,50		
	Eşit	3				
	Toplam	13				
İçe Yönelim	Negatif Sıralar	5	7,20	36,00	-,268	,789
	Pozitif Sıralar	6	5,00	30,00		
	Eşit	2				
	Toplam	13				
Antisosyal	Negatif Sıralar	4	3,00	12,00	-1,342	,180
	Pozitif Sıralar	1	3,00	3,00		
	Eşit	8				
	Toplam	13				
Ben Merkezci	Negatif Sıralar	3	3,00	9,00	-,333	,739
	Pozitif Sıralar	3	4,00	12,00		
	Eşit	7				
	Toplam	13				
PROBLEM DAVRANIŞ ÖLÇEĞİ TOPLAM	Negatif Sıralar	5	9,00	45,00	-,472	,637
	Pozitif Sıralar	7	4,71	33,00		
	Eşit	1				
	Toplam	13				

Tablo 9'da kontrol grubundaki çocukların Problem Davranış Ölçeği'nden aldıkları ön-son test puanları incelendiğinde tüm alt boyutları ve ölçeğin toplamından alınan puanlar arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0.05$).

Deney grubu kalıcılık testi- son test karşılaştırması. Deney grubu çocuklarının Problem Davranış Ölçeği'nden aldıkları son test-kalıcılık testi puanlarına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. *Problem Davranış Ölçeği Deney Grubu Son Test ve Kalıcılık Testlerine İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi*

Deney Grubu Kalıcılık testi- Son test		n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	P
Dışa Yönelim	Negatif Sıralar	0	,00	,00	-1,633	,102
	Pozitif Sıralar	3	2,00	6,00		
	Eşit	5				
	Toplam	8				
İçe Yönelim	Negatif Sıralar	0	,00	,00	-1,414	,157
	Pozitif Sıralar	2	1,50	3,00		
	Eşit	6				

	Toplam	8				
Antisosyal	Negatif Sıralar	0	,00	,00	,000	1.00
	Pozitif Sıralar	0	,00	,00		
	Eşit	8				
	Toplam	8				
Ben Merkezci	Negatif Sıralar	1	1,00	1,00	-1,000	.317
	Pozitif Sıralar	0	,00	,00		
	Eşit	7				
	Toplam	8				
PROBLEM	Negatif Sıralar	0	,00	,00	-1,633	.102
DAVRANIŞ	Pozitif Sıralar	3	2,00	6,00		
ÖLÇEĞİ	Eşit	5				
TOPLAM	Toplam	8				

Tablo 10’da deney grubundaki çocukların Problem Davranış Ölçeği’nden aldıkları son test ve kalıcılık puanları incelendiğinde tüm alt boyutları ve ölçeğin toplamından alınan puanlar arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0.05$). Bu sonuç arka planda dinletilen Türk müziğinin çocukların problem davranışlarını azaltmadaki etkisinin kalıcı olduğunu göstermektedir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırma, arka planda dinletilen Türk müziğinin okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal beceri ve problem davranış düzeylerine etkisinin ortaya konulması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda yapılan ölçümlerde, deney grubunun Sosyal Beceri Ölçeği’nin kendi içinde de ön-son test puanları arasında son test lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Ayrıca, deney ve kontrol grubu son test karşılaştırma sonucunda da deney grubu lehine anlamlı artış olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar, uygulanan arka planda dinletilen Türk müziğinin çocukların sosyal becerilerini artırmada anlamlı katkı sunduğu şeklinde yorumlanabilir. Bununla birlikte kontrol grubunun kendi içindeki ön ve son testlerinde ölçeğin iş birliği alt boyutunda son test lehine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Bu sonuç çocukların aldığı eğitimin iş birliği boyutunda fark sağladığı şeklinde yorumlanabilir. Ancak her iki grubun sonuçları birlikte değerlendirildiğinde kontrol grubunun sosyal iş birliği boyutunda ilerleme kaydettiği buna karşılık deney grubunun sosyal beceri ölçeğinin tüm alt boyutları ve ölçeğin toplamından aldığı puanların anlamlı artış gösterdiği görülmüştür. Alan yazındaki çalışmalar da eğitim ortamlarında kullanılan müziğin çocuklara olan katkılarına dikkati çekmektedir.

Alan yazında müziğin sosyal becerileri üzerine katkısına yönelik yapılan çalışmalar da bu sonucu desteklemektedir. Simpson (2013) okul öncesinde müzik terapinin sosyal becerilerin kazanılmasına etkisi üzerine yaptığı çalışmada, sosyal beceri eğitimi sırasında müziğin okul öncesi öğrencilerinde sosyal becerileri artırmada etkili bir araç olduğunu saptamıştır. Gooding (2011), müzik terapi müdahalesinin sosyal yetersizliği olan çocuk ve ergenlerde sosyal yeterliliği geliştirmede etkili olduğunu bulmuştur. Love ve Bums (2007) okul öncesi sınıfta arka plan müziğinin sosyo-dramatik oyun ve yapıcı oyun üzerindeki etkisini incelediği çalışmada, arka plan müziği varken çocukların blok odaya %50 daha az girip çıktıklarını saptamışlardır. Bu bulguları müziğin dikkat ve sosyal etkileşimler üzerindeki etkisine bağlamışlardır. Mohan ve Thomas (2019) ergenlerle yaptığı çalışmada, arka plan müziğinin görev performansı üzerinde güçlü bir pozitif etkisinin olduğunu saptamışlardır, ayrıca bireyin kendi

kültürünün farklı bir kültürden gelen müzikle karşılaştırıldığında kendi kültürünün müziğinin daha iyi bir performansa yol açtığını gözlemlemişlerdir. Cömert ve Özbey (2021) Psikolojik Sağlık Programı'nda Türk müziğini arka planda kullanarak okul öncesi dönemdeki çocukların psikolojik sağlık düzeylerine etkisini inceledikleri çalışmada, Türk müziğinin kullanılması programın etkisini anlamlı düzeyde yükselterek, çocukların iletişim kurma, öz-kontrol, empati, verilen görevi yerine getirme, girişkenlik, olumsuz duygularla baş etme, merak ve keşfetme gibi alanlarda psikolojik sağlıklarını destekleyerek daha olumlu bir çalışma ortamı sunduğu saptanmıştır. Ziv ve Goshen (2006) çalışmasında, hikâyeyi arka planda “mutlu” müzikle dinleyen çocuklar çoğu sahneyi ve hikâyeyi bir bütün olarak olumlu bir şekilde yorumlama eğilimindeyken, hikâyeyi “üzgün” müzikle duyan çocuklar onu daha üzücü olarak algılamışlardır, hikâyenin yorumlanmasında arka plan müziğinin açık bir etkisi olduğu saptanmıştır. Mattar (2012) çalışmasında, Mozart müziğinin çocukların sosyal, bilişsel ve fiziksel alanlardaki gelişimini önemli ölçüde etkilediğini, ayrıca sınıfta müzik kullanımı çocukların vücutlarını hareket ettirmelerini sağladığını tespit etmiştir. Strachan (2015) ise, ders sırasında arka plan müziği kullanıldığında çocukların ve öğretmenlerin kendilerini daha verimli hissettiklerini, öğrencilerin gülümsemelerinin ve üretkenliğinde arttığını saptamıştır.

Araştırma sonucunda yapılan ölçümlerde, deney grubunun Problem Davranış Ölçeği'nin kendi içinde de ön-son test puanları arasında son test lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Ayrıca, deney ve kontrol grubu son test karşılaştırma sonucunda ise kontrol grubunun problem davranışları deney grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır. Bu sonuç, uygulanan arka plan müziğinin çocukların problem davranışlarını azaltmada anlamlı katkı sunduğu şeklinde yorumlanabilir.

Alan yazında müziğin problem davranışlar üzerine katkısına yönelik yapılan çalışmalar da bu sonucu desteklemektedir. Sezer (2009), ney müziği, klasik Türk müziği ve klasik batı müziği kullanarak uygulanan müzikle terapinin sınav kaygısı, öfke ve psikolojik belirtilerin sağaltımında etkili olabildiğini saptamıştır. Jucan ve Simion (2015) çalışmasında, arka planda müzik dinleyen çocukların güven, sebat, organizasyon, anlama yetisi ve duygusal dayanıklılık puanlarının yükseldiğini saptamıştır. Sezince (2018) müzik ve dans eğitiminin çocukların motivasyon, fiziksel ve psikolojik gelişimlerini artırdığını belirtmiştir. Lee, Bhargavi, Lin ve Pavitola (2022) müzik etkinlikleri ve prososyal davranış üzerine yaptığı çalışmada, müzik yöntemlerinin duygu durum istikrarı, karşılıklı davranış ve akranlarla etkileşim ile olumlu bir şekilde ilişkili olduğunu bulmuştur. Nance (2014), küçük çocukların arka plan müziğinde sosyal tepkilerini gözlemlediği çalışmada, arka plan müziğinin saldırgan davranışlarda önemli bir azalmanın yanı sıra özellikle işbirlikçi oyun alanında prososyal davranışlarda önemli bir artış saptamıştır. Gul, Jameel ve Mohsin (2019) çalışmasında, zihinsel engelli çocuklarda saldırganlığı azaltmak için arka plan müziğinin sınıfta etkili olduğunu kaydetmiştir. Anders (2011) ise çalışmasında, ilkökul çocuklarında klasik müziğin sınıfta kullanılmasının hem öğrenci hem de sınıf davranışının geliştiği sonucuna varmıştır, ayrıca araştırmacı klasik müziğin genel sınıf yönetimini geliştirmek ve olumlu bir öğrenme ortamı sağlamak için bir teknik olarak dâhil edilmesini önermektedir. Benzer şekilde bu çalışmada arka plan da Türk müziği uygulanırken yapılan gözlemler de müziğin çocuklar üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu göstermektedir. Araştırmacılar müzikle birlikte çocukların dikkat sürelerinin arttığını, odaklanmalarının kolaylaştığını, gereksiz konuşma oranının azaldığını, verilen görevi daha kısa sürede bitirdiklerini ve daha keyifli ve mutlu çalıştıklarını gözlemlemişlerdir.

Araştırmada arka planda dinletilen Türk müziğinin, çocukların sosyal beceri düzeylerini desteklemede ve davranış problemlerinin azalmasında olumlu katkı sunduğu görülmüştür. Ayrıca yapılan araştırmalar da, arka plan müziğinin öğrenme ortamına dâhil edildiğinde öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişmesinde ve problem davranışların önlenmesinde olumlu etki yaratarak akademik performansı iyileştirmeye yardımcı olabileceğini göstermektedir. Müzik, ruhsal ve manevi sağlığı dengelemek adına benzersiz bir yöntem olmakla birlikte, müzik bireyin olumsuz duygularını yansıtabildiği gibi, bu duyguları müziğin etkisiyle değiştirebilir ve kaygıların giderilmesinde sağaltma işlevi görebilir. Arka plan müziği, davranış problemlerini ve yüksek uyarılma durumlarını azaltarak performansın artmasını sağlar. Dolayısıyla, uyarılmayı azaltan psikolojik durumu etkileyerek davranış sorunlarını en aza indirebileceğini düşündürmektedir. Müzik ruhsal açıdan sağaltım noktasında negatif enerjii alarak psikolojik rahatlama sağlar ve insanlarda pozitif duygu uyandırır. Bir çocuğun duygusal durumu iyiyse akran ilişkileri, iletişim kurma, karar verme, problem çözme, kendini yönetme gibi sosyal becerilerde etkin olması daha olasıdır. Müzik ile psikolojik rahatlamanın sağlanması, sosyal becerileri ve psikolojik sağlamlığı desteklerken diğer taraftan davranış problemlerinin oluşmasını önler. Bunun sonucu olarak da, çocuklar akranlarıyla ve çevresiyle daha olumlu ilişkiler kurarlar, öz-kontrol becerileri gelişir, verilen göreve daha iyi odaklanırlar, olumsuz durumlarla baş edebilirler, sebat gösterirler ve problem çözme becerisini geliştirerek etkinliklerde daha uzun süre aktif çalışabilirler. Araştırma bulguları, sınıftaki arka plan müziğinin sadece tek çocuk için değil, sınıf iklimine olumlu bir etkisi olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, okul öncesi dönemde arka planda dinletilen Türk müziği desteği ile sosyal becerilerin desteklenebileceğini ve problem davranışların azalabileceğini ortaya koyan ilk verileri sağlamaktadır. Okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal beceri geliştirmelerine olanak sağlayan program uygulamalarına ilişkin anlayışların ve algıların ortaya çıkmasına izin veren bir çalışma olarak gelecekte yapılacak olan çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir. Araştırmanın bulguları doğrultusunda aşağıdaki öneriler verilebilir;

- Bu çalışma, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı anasınıflarına devam eden çocuklarla gerçekleştirilmiştir. Farklı yaş grupları ile farklı kurumlardaki çocuklarla da bu çalışma gerçekleştirilebilir.
- Öğretmenlerin planladıkları sosyal beceri eğitimi programları arka plan müziği ile zenginleştirilerek araştırmalar yapılabilir.
- Çocukların sosyal becerilerini destekleme ve problem davranışları azaltmada ailelerin evde gerçekleştirebilecekleri etkinlikler planlanabilir ve bu etkinlikler arka plan müziği ile desteklenebilir.
- Sosyal becerilerin geliştirilmesi ve problem davranışların önlenmesine yönelik öğretilere müzik destekli hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir.
- Arka planda dinletilen Türk müziğinin, göçmen çocukların sosyal uyum ve problem davranışları üzerindeki etkisi araştırılabilir.
- Arka planda dinletilen Türk müziğinin problem davranış görülme olasılığı yüksek olan risk altındaki çocuklara sağladığı gelişimsel desteğe yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Araştırmacılar tarafından farklı gruplarda arka planda dinletilen Türk müziği ve klasik müzik gibi farklı müzik türlerinin etkisini ortaya koyan karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir.
- Bu çalışmada Türk müziğinin sosyal beceri ve problem davranışlar üzerine etkileri incelenmiştir. Farklı müzik türlerinin benzer değişkenler üzerine etkisinin olup olmayacağını test edilmesinin faydalı olacağı söylenebilir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Adler, A. (2021). *Yaşamın Anlam ve amacı*. (Çev. K. Şipal). İstanbul: Say Yayınları.
- Altınöçek, H. (2014). Türk tıbbında müzikle tedavi [Özel Sayı]. *Yeni Türkiye Dergisi*, 10(57), 1338-1345.
- Anders, J. T. (2011). *The Effects of classical background music on the behavior of children in the elementary classroom: An interdisciplinary approach*. (Unpublished Master's Thesis). University of Arkansas, Little Rock.
- Alisinanoğlu, F. ve Özbey, S. (2009). Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği'nin geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Mesleki Eğitim Fakültesi Dergisi*. 4 (1), 173-198.
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Cömert, S. ve Özbey, S. (2021). Türk müziği destekli psikolojik sağlık programı: Okul öncesi dönemdeki çocukların psikolojik sağlık düzeyleri üzerine etkisi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (11), 366-393. <https://doi.org/10.21733/ibad.947566>
- Cömert, S. ve Özbey, S. (2024). The effect of background Turkish music on developing and supporting intrinsic motivation in preschool period. *Hungarian Educational Research Journal*, 14(2), 231-247. <https://doi.org/10.1556/063.2023.00238>
- Çetinkaya, Y. (2014). Müzik ve kimlik: Türk müziği Türk kimliği [Özel Sayı]. *Yeni Türkiye Dergisi*, 10(57), 21-31.
- Davies, M. A. (2000). Learning ... the beat goes on. *Childhood Education*, 76 (3), 148-153.
- Doğan, H. D. (2022). Klasik Türk Müziği Makamları Uygulanarak Yapılan Hemşirelik Doktora Tezlerinin Değişkenler Açısından Sistemik İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi*, 12(3), 610-627.
- Dumont E., Syurina E.V., Feron F.J.M. ve van Hooren, S. (2017). Music interventions and child development: A critical review and further directions. *Frontiers in Psychology*, 8, 1694. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01694>
- Flohr, J., Miller, D. ve DeBeus, R. (2000). EEG studies with young children: Music educators can benefit from knowing what has been learned about young children via the electroencephalogram (EEG). *Music Educators Journal*, 8(2) 28-32.
- Gliner, J. A., Morgan, G. A. ve Leech, N. L. (2015). *Uygulamada araştırma yöntemleri: desen ve analizi bütünleştiren yaklaşım*. (Çev. Ed: Selahattin Turan). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Gooding, L. F. (2011). The effect of a music therapy social skills training program on improving social competence in children and adolescents with social skills deficits. *Journal of Music Therapy*, 48(4), 440-462.
- Gupta, U. ve Singh, V. K. (2020). Effects of music listening on resilience, self-efficacy and positivity in healthy young adults. *Journal of Psychosocial Research*, 15(1), 1-24. <https://doi.org/10.32381/JPR.2020.15.01.1>

- Gruhn, W. (2005). Children need music. *International Journal of Music Education*, 23(2), 99-101.
- Gul, N., Jameel, H. T. ve Mohsin, M. N. (2019). Effectiveness of Background Music on Aggressive Behavior of Intellectually Disabled Children. *Journal of Inclusive Education*, 3(1), 49-61.
- Hallam, S. ve Price, J. (1998). Can the use of background music improve the behavior and academic performance of children with emotional and behavioural difficulties. *British Journal of Special Education*, 4(2), 88-91.
- Hallam, S., Price, J. ve Katsarou, G. (2002). The effects of background music on primary school pupil's task performance. *Educational Studies*, 28 (2), 111-122.
- Jucan, D. ve Simion, A. (2015). Music background in the classroom: Its role in the development of social-emotional competence in preschool children. *Procedia - Social and Behavioural Sciences*, 180, 620-626.
- Kirschner, S. ve Tomasello, M. (2010). Joint music making promotes prosocial behavior in 4-year-old children. *Evolution and human behavior*, 31(5), 354-364.
- Lee, Y., ve Welch, G. F. (2017). Teachers' perceptions about the use of background music in preschool free play time. *Asia-Pacific journal of research in early childhood education*, 11(2), 85-106.
- Lee, L., Bhargavi, V., Lin, H. F. ve Pavitola, L. (2022) Exploring prosocial performance and gender differences in pre-school children through music activities. *Front. Educ.* 7, 847833. <https://doi.org/10.3389/educ.2022.847833>
- Love, A. ve Burns, M. S. (2007). "It's a hurricane! It's a hurricane!": Can music facilitate social constructive and sociodramatic play in a preschool classroom?, *The Journal of Genetic Psychology*, 167(4), 383-391.
- Mattar, J. (2012). The effect of Mozart's music on child development in a Jordanian kindergarten. Erişim adresi <https://www.researchgate.net/publication/276275115>
- Mohan, A. ve Thomas, E. (2020). Effect of background music and the cultural preference to music on adolescents' task performance. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 562-573. <https://doi.org/10.1080/02673843.2019.1689368>
- Nance, M. E. (2014). *The effect of background music on the social behaviors of preschoolers* (Master's Thesis). Erişim adresi Sarah Lawrence College ProQuest Dissertations & Theses, 1525425.
- Odabaşı, F. (2014). Türk toplum hayatında müziğin yeri [Özel Sayı]. *Yeni Türkiye Dergisi*, 10(57), 1436-1444.
- O'Hare, A. (2011). The effect of vocal and instrumental background music on primary school pupils' verbal memory using a sentence recall task. *Student Psychology Journal*, 2, 1-11.
- Özbey, S. (2012). Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal beceri ve problem davranışlarının okul ve ev ortamına göre incelenmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 23(2), 21-32.
- Perham, N. ve Vizard, J. (2011). Can preference for background music mediate the irrelevant sound effect? *Applied Cognitive Psychology*, 25(4), 625-631. <https://doi.org/10.1002/acp.1731>
- Polat, A. (2018). *Ruhsal, sosyal ve manevi sağlığı destekleyen tedaviler: Işık terapisi, renk terapisi, ses terapisi, müzik terapisi*. İstanbul: Maviay yayınevi.
- Savan, A. (1999). The effect of background music on learning. *Psychology of Music*, 27(2), 138-146.

- Scott, T. (1970) The use of music to reduce hyperactivity in children. *American Journal of Orthopsychiatry*, 40(4), 677-680. <https://doi.org/10.1111/j.1939-0025.1970.tb00725.x>
- Sezer, F. (2009). *Müzikle terapinin sınav kaygısı, öfke ve psikolojik belirtiler üzerindeki etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Sezince, M. (2018). *3-6 yaş çocuklarda müzik ve dans eğitiminin psikolojik etkileri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sigman, K. J. (2005). *Using background music in the classroom to effectively enhance concentration within the learning environment* (Master's Thesis). Erişim Adresi: OhioLINK Electronic Theses and Dissertations Center- http://rave.ohiolink.edu/etdc/view?acc_num=marietta1112128560
- Simpson, J. (2013). *The effect of music therapy on social skills training in a preschool setting* (Master's Thesis). Erişim Adresi: Electronic Theses, Treatises and Dissertations- http://purl.flvc.org/fsu/fd/FSU_migr_etd-7606
- Strachan, D.L. (2015). *The space between the notes: The effects of background music on student focus* (Master's Thesis). Erişim Adresi: Sophia, the St. Catherine University repository website- <https://sophia.stkate.edu/maed/118>
- Tan, L. P. (2003). *The effects of background music on quality of sleep in elementary school children* (Doctoral dissertation). Erişim Adresi: University of Minnesota ProQuest Dissertations & Theses, 3109367.
- Tezeren, S. (2014). Müzik eğitiminde Klasik Türk Müziği'nin yeri ve önemi [Özel Sayı]. *Yeni Türkiye Dergisi*, 10(57), 1483-1485.
- Turabi, A. H. (2014). İbn-i Sina ve müzik [Özel Sayı]. *Yeni Türkiye Dergisi*, 10(57), 370-388.
- Twenge, J. M. (2013). *Ben nesli*. (Çev. E. Öztürk). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Waugh, R. F. ve Riddoch, J. V. (2007). The effect of classical music on painting quality and classroom behaviour for students with severe intellectual disabilities in special schools. *International Journal of Special Education*, 22(3), 2-13.
- White, K. N. (2007). *The effects of background music in the classroom on the productivity, motivation, and behavior of fourth grade students*. (Unpublished master's thesis). Columbia College. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED522618.pdf>
- Yavuzer, H. (2020). *Çocuk psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, A. & Şimsek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, M. (2021). Müzikle Tedavi: Tarihi, Gelişimi, Bağımlılıklarda Uygulanışı Ve Türkiye'deki Müzik Terapi Uygulamaları, *Turkish Academic Research Review*, 6 (2), 477-497.
- Ziv, N. ve Goshen, M. (2006). The effect of 'sad' and 'happy' background music on the interpretation of a story in 5 to 6-year-old children. *British Journal of Music Education*, 23, 303-314. <https://doi:10.1017/S0265051706007078>

Müzik Eseri/Kaynakları

Beyoğlunda Gezersin - <https://www.youtube.com/watch?v=RTWqs1YS0KY>

Osmanlı Saray Müzikleri / Muhayyer Saz Semaisi- <https://www.youtube.com/watch?v=sdfYYGQX6BU>

Kürdilihiczkar Longa - <https://www.youtube.com/watch?v=RS-C2GnVu-c>

Kürdilihiczkar Saz Semaisi - <https://www.youtube.com/watch?v=4CDqi4afRU>

Nihavend Longa - <https://www.youtube.com/watch?v=tkEmRi4KfRg>

Yine Bir Gülnihal - <https://www.youtube.com/watch?v=hgh56Kb92Pk>

Acem Aşiran Saz Semaisi - https://www.youtube.com/watch?v=RMqlRgsrH_k

Telgrafın Tellerine - <https://www.youtube.com/watch?v=8TMbMJST1Dw>